

GIÁ BẢN	
DONG-PHAP	NGUOI QUOC
Năm năm 1.000	1.000
Mỗi tháng 1.00	1.00
Mỗi tháng 1.00	1.00

Mua-bán phải trả tiền trước.
Tin tức mua-bán gửi cho M. Trần
DINH-PHIEN. Ai đang quảng cáo
còn sống và thương nghiệp trước.

TIẾNG-DÂN

LA VOIX DU PEUPLE

CHÍNH-SÁCH HỘI-TÙNG
HOUANH - THỦC - KHÁNG
TRÍM-DINH-PHIFIEN

MỐI TUẦN XUẤT BẢN HƠI KỶ THỨ TƯ VÀ THỨ BẤY

DÉPOT LÉGAL
PARIS

No 13376

nia quan
Dương Dung-Ngô
dairy tháp nát số 10
giai tháp TIẾNG-DÂN-BÁ

PHẢI BIỆT CÁCH DÙNG TIỀN CỦA

Người xưa có câu : « Của là cái ở giàn lanh nhau » là vì họ bị lừa, lại có câu : « Tiền mà nhiều của thì tốn đắt, ngu mà nhiều của thì nhieu loli ». Vì sao? Vì tiền là một vật cần thiết nhất trong cuộc sống hoạt của loài người. Thế mà theo mấy câu nói trên thì lại xem của như là một giỗng họa hại gom ghe mà người đời không nên gần nó, có lẽ mấy người ấy theo học phái Lão Mác mà xưởng ra cái thay cao thượng để tân dời, chưa không có thực sự chẳng?

Binh lâm mà nói thi thấy của đã không tham lại cùn tranh xa như những lời nói trên, thật là cao thượng quá, không thể đem lè chung, buộc cả loại người theo con đường khò hành và đạo đức tuyệt vời ấy được. Song thấy của mà tham lại muôn chât chửa lam của riêng mình mà làm hại đến kẻ khác, thì cái nguy hiểm thường thấy xảy tới luôn. Xem trên lịch sử, về đời quân chủ ngay xưa thì tại sán trong một nước, không khắc chí phản riêng của một người, nếu đến cửa thì ông vua là nhiều nhất. Trừ những vi de-vương nào biết tiết kiệm thường dân, phần đều chia dù cho nhân dân được no ấm thì không kẽ; còn ngoài ra những vi náo-tìn chắt chưa lại de-chợ sướng một mình thi thấy không lâu mà tan biến: Kho Lực đại và kho Cự-kien của của Tru, ông Vũ-vương phả trong một ngày; cung A-phong của nhà Tân, anh Hàng-vú đốt trong mấy tháng; cho đến giờ như nhà Tùy mà bao nhiêu của trong kho tang, chỉ cũng cho bọn trộm cướp chia tay. Đó là nói về các vị de-vương không kẽ phần cá nhân như Thạch-Sùng đời Tân, Hồ-nghen-Tài đời Đường, Vương-Chân đời Minh, cũng đều mang tiếng là « moi giac cua », mà chính trong đời mình đã bị nhà tan của hết, lại mang tiếng ác nra.

Cứ như chuyện trên đây thi cho của là một vật họa hại cũng không phải là quá đáng. Lại gì thời đời, mặc áo tối thi nhiên người chả trả, ô nhá cao thi lâm kẽ dòn rinh. Cỏi giàu sang trên đời, toàn nhó cái ma lực « của » lâm ra; mà mình đã lâm kẽ lâm của ấy mà ăn súng mặc sương, hường cả cái thú sinh-nhân trên đời, thi tất có kẻ vi-mất của ấy mà đòi rách lối tanh chia cả trăm đều cay đắng. Cỏi

cánh giàu sang vui sướng này mà đã lợi vào con mắt những kẻ nghèo hèn cõi khò kia thi tự nhiên bỗnghèo hèn nay sinh ra một mối bất bình ; đã bất bình thi lật nhien trăm ngàn ức triệu con mắt cùng chầu vào « nơi chửa của » ấy mà người chửa của thành ra cái kho chửa oán, làm binh dịch cho muôn mối tên :

Vua Tân - Thủ - Hoàng
đi tuần nghỉ về sang trọng,
ông Hàng - vú nup bên
dường xem lên, thấy vậy nói

rằng : « Ta nên thay ngôi bác
này » ; ông Lưu - Bang
đi làm xáu, xem thấy vua Thủ -
Hoàng, cũng nói : « Làm trai
cũng nên làm như bác này » ;
Anh Trần-Tiếp cày thuê cho
họ, dang cay dưới ruộng mà
hết nhiên bù cày mà than, lại

có câu nói : « Công hầu vương
bá, phải có giỗng riêng hay
sa ! » Đó là thấy giàu sang mà
sinh lồng ham muỗn, còn ngoài
ra vì mối thù oán như lười
Chùy-thủ của Kinh-Kha, mủi
giùi của Trương-Lương, thi
cang đáng ghê nra. Một ông
Tân - Thủ - Hoàng mà chung
quanh rành là người toan cướp
giết, không phải vì cái cõi thu
của người ta làm giàu sang
riêng một mình hay sao ?
Không phải chỉ một ông Thủ -
Hoàng mà thôi, thuở nay những
bọn kiệt liệt mà mang mối lòng
tranh Ba đồ Vương, vẫn có
nhieu guyễn nhân mà cái cõi
« giỗng của » cũng là một.

XỔ SỔ QUỐC-TRÀI

(Lần thứ 88)

Ngày 2 Juin 1930

Số 12.281 trung 10 000\$00. Số
26.283 trung 1000\$00. Mười hai
số sau đây trung 500\$00

122.289 73.159 103.582 38.601

101.960 8.185 97.500 71.194

106.673 65.902 59.920 109.272

MUỐN CÓ MỘT ÔNG THẦY

tư-cách đáng đón, phím-banh đon-chinh đón giay bắc con em trong nhì, thi chi đồng hai quyền sách

Gia-dinh giáo-dục

nha la Tiếng - Dân xuất-bản là được.

Gia-toan bộ 0840

Ở ta, tin gửi thêm 0813 tiền trước

Về việc mua bán cõi-phân

Theo lời công bố của bản Công-ty đã đăng trong báo này từ số 261 ngày 5-3-30, cho đến số 273, ngày 10-4-30, thì những cõi phân còn tuồn nữa cõi, đã bán hết rồi, và các ông cõi đóng góp còn thiếu đó, muốn nhận số bạc nữa cõi phân đã góp trước, (trừ phi tem và mandat) thi gởi thư và biên lai tem (bản Công-ty đã phát cho các ngài lúc trước) về bản Công-ty ở Huế mà nhận.

Còn các ngài đã gởi bạc về mua mõi phân Công-ty đã gởi biên lai và thư trả lời, thi bản Công-ty làm giấy mõi mua bán khai Tòa Văn-ly xong, thi gởi ngay cõi-phân nhớ định đến cho các ngài.

Các ông cõi-dong đã góp đủ bạc, mà nay muốn bán cõi phân cho người khác, thi xin đợi nay mai có người mua, Công-ty sẽ bàn gõm cho các ngài.

Huynh-thúc-Khang Công-ty

VĂN-VĂN

Son phan

(Nữ giới)

16 son diem phan khao nhu linh.
Ôi tự nhiên mà ngô môi xinh.
Mai trắng cuc vàng hoa dài vẻ,
Mây xanh tuyet bach net trai sinh.
Hué hòe đã tôn thêm vòi ich.
Trong sach là hanh lai hàn linh.
Khuyen ban ta nay nén vát hanh.
Thanh cao cùi lót ranh thanh.

Hàn Nô HOA-TIEN

Núi non bộ trong bờ cõi

Xây đập chí phiền đèn Hóa công.
Cảng giới cảng bờ cảng non sông.
Cây xanh tha thoát cảnh cao thấp.
Núi biếc lô nhô đà chopp chogg.

Ngày tháng tru gan tiều kiếm cũi.

Quanh năm dương mặt phong ngoi

Lại biếu tình σ Nam-ký

(Theo tin A. R. I. P.)

Ở Chợ-mới (Long-xuyên)

2 người chết, 3 người bị thương nhiều người bị bắt

Hôm 28 Mai, ở Chợ-mới có cuộc

biểu tình rất lớn Cố hòn 1000 người,

cõi dòi di đầu, kéo nhau đến Chợ-

mới. Ông cùi Mật thảm được tin

cho hal chíec xe hơi chở Linh

đẹp. Dân biểu tình gặp linh kéo

nhau vào một cái vườn bén đường,

lấy cây gậy rựa mít, rồi ra xô xát

với lính. Lính bắt được người cầm

cõi bô vào xe hơi. Dân biểu tình

xông đến, cố giải thoát người bị

bắt. Hai ba lần bảo dân biểu tình

giải tán nhưng họ không nghe. Thấy

tình toé khuân bức linh bèn dùng

súng.

Tổu linh bị chưng 50 người biểu

tình vây, hén lén xe hơi chạy : chạy

đến Chợ-mới thi gặp toàn linh của

đó, chủ linh Long-xuyên, kéo nhau

trú lại thi thấy hai người chết và

nhieu người bị thương. Linh lại

kéo về Chợ-mới, cũng gặp một toàn

người biểu tình nữa, nhưng giải

tán được ngay, bắt được 10 người.

Tin sau cùng cho hay rằng trong

mấy người bị thương có hai người

chết, thế là cả thảy bốn người chết.

Ở Ô-môn (Cần-thơ)

Hôm 28 Mai quan chủ linh Cần-thơ được tin báo rằng có độ 4, 5 trăm người nhóm nhau lại ở chợ Thời-dong và Thời-lai, có cõi nhiều sắc (không phải là đòn) di đầu, kéo nhau đến sở Tham-biện Ô-môn, lập tức dẫn một đội lính 15 người đến sở Tham-biện đó, lây thêm 18 người linh nữa rồi định di chuyển đường dân biểu-tinh. Gặp quan chủ linh dân biểu-tinh bèn

đẹp lại một bén đường, yêu cầu

mấy đòn sau này :

1. Thủ mấy người bị bắt ở Sadec

và Chợ-mới.

2. Bỏ phần nữa thuế thân.

3. Bỏ thuế chợ.

4. Lấy gạo dư của các đại diện

chủ mà phát cho dân nghèo.

5. Tìm cách làm cho gạo không

cao giá.

Quan chủ linh không nhận nõi ứng

đều đò và bảo họ giải tán ngay.

Không chịu, nói rằng mõi

đò là không đòn nhâm :

Hôm nay được hoan nghênh hõi nõi...

Phòng ô cõi Tường và Truong Tường

cho là đòn nhâm đòn nhâm

đòn nhâm đòn nhâm khõi

